

San Frangisk

Hoġqa li tgħaqqad flimkien il-kommunita' nisranija li tingħabar tagħti qima lill-Mulej fil-knisja tal-Frangiskani, Ħamrun - Diċembru 2016

Messaġġ mill-Patri Gwardjan:

Kristu fiċ-ċentru tal-Milied

Bl-Ingliż il-kelma *Christmas* tibda' bil-kelma *Christ*. Dan ifakkarna li ċ-ċentru tal-festi tal-Milied huwa Kristu u ħadd u xejn ħliefu. Fil-ġranet tal-Milied aħna nifirġu u nagħmlu festa biex niċcelebraw it-twelid tal-Mulej Ġesù. Mhemx aġar meta niċcelebraw festa bla ma nkunu nafu għalfejn u lil min inkunu qed nisfestegġaw. F'dawn il-jiem tant sbieħ, l-ifessteġġat li għandu l-*birthday* huwa wieħed: Kristu Ġesù.

Nistħajjilkom tistaqsuni għalfejn qiegħed ngħid dan. Għax hawn min irid ineħhi lil Ġesù miċ-ċentru tal-Milied. Din hija strategija maħsuba biex teqred dak kollu li huwa nisrani, anke fil-Milied. Għalhekk bl-iskuża falza li ma għandnix noffendu s-sentimenti tal-oħrajn, flok il-kelmiet *Christmas Greetings* qed jintużaw *Season Greetings* u l-Presepju bil-Madonna, San Ġużepp u l-Bambin qiegħdin jiġu sostitwiti b'affarijiet oħra tal-istaġun, anke jekk irridu ngħidu li s-siġra tal-Milied u l-*Father Christmas* għandhom għeruq insara li ta' min ifakkarhom. *Father Christmas* jew *Santa Klaws* mhu ħadd ħlief San Nikola, l-isqof qaddis li kien iħobb it-tfal u l-fqar u s-siġra tal-Milied tfakkarna fis-siġra tal-ġnien tal-Għeden, fil-bidu tal-ħolqien tad-dinja. Jekk permezz ta' Adam u Eva li kielu mill-frott tas-siġra daħal id-dnub, bit-twelid ta' Kristu - Adam il-Ġdid - li ħa l-ġisem mill-Vergni Marija - Eva l-Ġdida - , aħna ġejna meħlusa minn dnubietna. Tajjeb għalhekk li meta narmaw is-siġra tal-Milied, fit-tarf tagħha nqiegħdu stilla li tfakkarna fi Kristu, d-dawl li jdawwal il-ġnus u l-Presepju ma jonqos qatt! Din is-sena l-abbatini tal-knisja tagħna offrew li jgħallmu lit-tfal kif isawru Presepju biex hekk din it-tradizzjoni sabieħa li beda' Missierna San Frangisk tkompli. Min mhux possibbli għalih li jagħmel Presepju, jista' jqiegħed xbieha ta' Ġesù Bambin. L-importanti li anke fid-djar u l-postijiet tax-xogħol, Kristu jkun ir-raġuni ewlenija tal-ferħ tagħna f'dawn il-jiem. Haġa oħra li rridu nagħmlu hija li meta nixtru l-kartolini tal-Milied naraw li dawn ikollhom dejjem il-Bambin. B'dan il-mod, inkunu qiegħdin niżguraw li Kristu jibqa' jkun iċ-ċentru ta' kull ma nagħmlu fil-Milied!

Nistiednukom tingħaqdu magħna fiċ-ċelebrazzjonijiet tal-knisja li hejjejna għalikom f'dan il-programm u wara nkomplu nesprimu l-ferħ tagħna fid-djar u kullimkien mal-familja u l-ħbieb. F'isem ħuti l-Patrijiet, nixtieq lilkom u lill-għeżieħ tagħkom, Milied qaddis u Sena ġdida mimlija Paċi u Ġid fil-Mulej li ġej.

P. Anton Farrugia, ofm

Il-baqra u l-ħmara fil-Presepju

Fil-jiem tal-Milied, mal-istat-wi tal-Madonna u San Ġużepp li issa drajna naraw quddiem l-artal tal-knisja tagħna, ser jizziedu l-baqra u l-ħmara, biex hekk quddiem għajnejna jkollna x-xena sħiħa li ħoloq Missierna San Franġisk meta fl-1223 għamel l-ewwel Presepju fi Greccio. Fil-fatt kien propju l-Fqajjar ta' Assisi li ħdejn il-maxtura tal-Bambin daħħal għall-ewwel darba l-baqra u l-ħmara! Tradizzjoni li l-franġiskani ħaduwha magħhom kull fejn marru, hekk li illum ma ssib ebda' Presepju fid-dinja li ma jkollux qrib tal-Bambin, il-baqra u l-ħmara biex bħal donnhom isaħħnuh bi mnifsejhom.

Ta' min jgħid li r-rakonti tat-twelid tal-Mulej Ġesù li ns-ibu fl-Evangeli ma jsemmu qatt il-presenza ta' dawn iż-żewġ annimali imma fit-Testament il-Qadim, il-Profeta Isaija jgħidilna li *l-gendus jagħraf lil Sidu u l-ħmar, il-maxtura ta' Sidu* (Is 1,3). Ġeneralment dawn iż-żewġ annimali kważi dejjem jissemmew flimkien fil-Bibbja. L-unika differenza hija li fil-waqt li fl-Iskrittura insibuhom fil-ġeneru maskili, fil-Presepju huma femminili: *baqra u ħmara*. Interessanti madankollu li San Luqa jgħidilna li meta *Marija għalqilha ż-żmien biex teħles u wildet l-ewwel iben tagħha, fisqietu u medditu f'maxtura*, l-post minn fejn kienu jieklu l-annimali (Lq 2,6).

L-għaref San Ambrog ifiss-

er il-ħmar li jgħorr fuqu l-piż tal-idolatrija, bħala sinjal tal-ġnus pagani u l-gendus mgħobbi bil-madmad tal-liġi, bħala sinjal tal-poplu lhudi. Għaldaqstant il-baqra u l-ħmara fil-Presepju għandhom tifsira kbira għax jirrapreżentaw il-bnedmin kollha ta' kull żmien u jagħmel ħafna sens li npoġġu dawn il-bhejjem fil-Grotta. Huma profezija mill-isbaħ ta' dak li seħħ tassew fil-ġrajja tat-twelid tal-Feddej meta r-rgħajja ta' Betlehem laqgħu l-aħbar tal-anġli u mar-ru jagħtu qima lil Ġesù Bambin. Bħalhom għamlu ukoll il-Maġi li għalkemm ma kienux jagħmlu parti mill-poplu lhudi, lilhom Alla ried juri lil Ibnu permezz ta' kewkba li mexxithom u waslithom sal-post fejn kien hemm is-Sultan li twieled.

San Franġisk kien ifaħħar lil Alla fil-ħlejjaq kollha tiegħu. Għaldaqstant meta ġewwa l-għar

ta' Greccio, sawwar l-ewwel Presepju, man-nies ried idaħħal ukoll l-annimali, biex hekk il-ħolqien kollhu imil quddiem Alla, li mill-ġholi tas-smewwiet niżel fil-qieh net tal-art u twieled f'għar, *għax ma kienx hemm post għalijhom fil-lukanda* (Lq 2, 7).

Il-Profezija ta' Isaija twissina li fil-waqt li l-gendus u l-ħmar għarfu lil Sidhom, il-poplu ma għarafx lil Alla tiegħu. Dak li fi kliem ieħor jixbhu itenni l-evangelista San Ġwann meta jgħid li Alla ġie f'daru imma niesu ma laqgħu (ara Ġw 1, 11). Il-ħmar jagħraf lil Sidu iżda l-Lhud ma għarfu u ma laqgħu. Magħhom jingħaqdu tant nies li ma jridux jagħrfu lil Ġesù bħala s-Sid ta' ħajjithom. Jalla aħna lkoll inkunu gnides u ħmir, fis-sens li bħalhom it-tnejn ngħarfu lill-Mulej Alla tagħna li fl-Ewkaristija jingħata għalina bħala ikel biex aħna ngħixu bih.

Insellmu u nagħtu merħba

P. Charles M. Grech, ofm li għal dawn l-aħħar sentejn u nofs kien Vigarju u Ekonomu tal-kunvent, ħalla l-Ħamrun biex imur jagħti servizz pastorali f'parroċċa franġiskana ġewwa Toronto l-Kanada. Il-Ministru Provincjal talab lil P. Walter Vassallo, ofm biex jingħaqad mal-fraternita' tar-Rabat ħalli jgħin fil-ħidma tal-formazzjoni taż-żgħażaġh li jersqu biezx iħaddnu l-ħajja konsagrata kif ukoll lil P. Alfred Sciberras, ofm biex imur fil-kunvent tagħna ta' Għawdex.

Fil-waqt li niringrazzjaw lil dawn il-Patrijiet għas-servizz ġeneruż li taw lil komunita' nisranija li tiltaqa' f'din il-knisja, nilqgħu fostna lil P. Joseph Magro ofm.

Żur il-website tagħna: www.frangiskani.net

Festa ta' San Tarcisju

Ta' kull sena l-abbatini li jagħtu s-servizz tagħhom f'diversi knejjes madwar Malta, jiltaqgħu flimkien f'xi knisja biex jiċcelebraw il-festa tal-Qaddis Padrun tagħhom San Tarcisju. Din is-sena giet magħżula l-knisja tagħna u nhar is-Sibt 4 ta' Novembru għall-ħabta tad-9 ta' filgħodu abbatini minn kull rokna ta' Malta, bdew jingabru fl-iskola tas-Sorijiet minn fejn bdiet purċissjoni bl-istatwa ta' San Tarcisju li ngabet apposta għal din l-okkażżjoni.

Hekk kif l-abbatini daħlu u ħadu posthom fil-knisja, sr. Matlene Hatalan Falzon u fr. Ramon Farrugia li fi tfulitu kien abbati fil-Parroċċa ta' San Gejtanu, qasmu mat-tfal prezenti, l-esperjenza tal-vokazzjoni franġiskana tagħhom. Wara saret quddiesa

konċelebrata mill-P.Gwardjan flimkien mad-Diretturi tal-abbatini. Taw is-servizz tagħhom ukoll iż-żewġ djakni franġiskani li rċevew l-Ordinizzajoni f'itijem qabel.

Imfakkra l-Patrijiet mejtin li taw servizz fil-Ħamrun

Lista twila bl-ismijiet tal-Patrijiet li għal xi snin kienu l-Ħamrun, mill-ewwel sal-aħħar wieħed li miet, tnaqqxu ma' rħama li tqiegħdet fil-kappella tal-Madonna tas-Sokkors Perpetwu u li giet imbierka mill-Gwardjan, P. Anton Farrugia ofm, nhar il-Ġimgħa 25 ta' Novembru, wara l-Quddiesa ta' filgħaxija li għalijha kienu presenti diversi ahwa u neputijiet tal-Patrijiet mejtin. Jikkumplimentaw l-ismijiet tagħhom, hemm kliem l-litra lill-Lhud li jgħid:

“Ftakru f'dawk li mexxukom, dawk li waslulkom il-Kelma ta' Alla, aħsbu fuq it-tmiem ta' ħajjithom, imxu fuq l-eżempju tal-fidi tagħhom”.

Il-ħsieb wara din l-irħama ta' tifikira huwa li b'sens ta' radd il-ħajr, nibqgħu niftakru fil-Patrijiet li matul is-snin taw is-servizz tagħhom lil din il-komunita' nisranija u nitolbu għalihom.

Ingħaqad fi Grupp Ġdid

Taf iddoq xi strument?

Int żgħażuġ jew żgħażuġha u taf iddoq xi strument mużikali? taf tiżfen? jew taf tirrexta?

Qed naħsbu biex nagħmlu grupp ta' animazzjoni u dan jista' jkun opportunita għalik biex taħdem fi grupp.

Jekk inti interessat/a jew tixtieq iżjed informazzjoni tista' ċċempel lil P. Joseph Magro fuq 99438188.

Ingħataw l-Aħħar Tislma

Joseph Borg, franġiskan sekular, li miet fit-28 ta' Awwissu fl-għomor ta' ta' 90 sena, Vincent Francica, li miet fl-10 ta' Settembru fl-eta' ta' 69 sena, Giovanna Micallef, li mietet fl-14 ta' Ottubru fl-għomor ta' 80 sena u Emanuel Cassar, li miet fit-22 ta' Ottubru fl-eta' ta' 86 sena. Il-Mulej jagħti lil dawn ħutna, l-mistrieħ ta' dejjem u lil qrabathom il-faraġ tal-fidi fi Kristu li miet u rxoxta għalina.

Żurna fuq Facebook
Knisja San Frangisk Hamrun

Programm taċ-Ċelebrazzjonijiet tal-Milied - 2016

Mill-Ħamis 15 sal-Ġimgħa 23 ta' Diċembru:

Kuljum fil-5.30 pm (fil-Ħdud fil-5.30 am) Talba tar-Rużarju; wara kant tal-Antifona u l-Litaniya tal-Madonna.
Fis-6.00 pm Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija li fiha nitolbu s-Salmi ta' Filgħaxija.

Is-Sibt 24 ta' Diċembru:

Fis-6.00 pm Kant tal-Ewwel Għasar fis-Solennita' tat-Twelid tal-Mulej.

Fis-6.30 pm Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija minn P. Christopher Farrugia, ofm li fiha ssir il-mixgħela tas-Sigra tal-Milied.

Fil-11.00 pm Rakkont tal-ġrajja ta' Greccio u Priedka tradizzjonali minn Stefania Farrugia mżewwqa b'għanjiet tal-Milied mill-Kor tal-knisja.

Fil-11.30 pm Kant tal-Uffiċċju tal-Qari, Tħabbira solenni tal-Milied u konċelebrazzjoni solenni tal-Ewkaristija mmexxija mill-Gwardjan, P. Anton Farrugia ofm.

Il-Ħadd 25 ta' Diċembru:

Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija fis-6.00 am bis-Salmi tat-Tifħir ta' Sbiħ il-Jum, fis-7.30 am, fid-9.00 am u fl-12.00 pm.

Is-Sibt 31 ta' Diċembru:

Fis-6.00 pm Kant tal-Għasar fis-Solennita' tal-Imqaddsa Marija Omm Alla.

Fis-6.30 pm Konċelebrazzjoni Ewkaristika mmexxija minn P. Joseph Magro ofm, purċissjoni bis-Sagrament fil-knisja, kant tat-Te Deum u Barka Sagramentali.

Il-Ħadd 1 ta' Jannar:

Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija fis-6.00 am bis-Salmi tat-Tifħir ta' Sbiħ il-Jum, fis-7.30 am, fid-9.00 am u fl-12.00 pm.

Kull Quddiesa tintemm b'att ta' qima quddiem ix-xbieha għażiza tal-Madonna tas-Sokkors li f'idejha nqiegħdu s-sena l-ġdida.

Is-Sibt 7 ta' Jannar:

Fis-6.00 pm Kant tal-Għasar fis-Solennita' tal-Epifanija tal-Mulej.

Fis-6.30 pm Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija bit-Tħabbira solenni tal-Festi ta' matul is-sena. Illum u għada, fi tmiem kull Quddiesa l-ġemgħa prezenti mistiedna tersaq tbus ix-xbieha ta' Ġesu' Bambin bħala sinjal ta' qima.

Il-Ħadd 8 ta' Jannar:

Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija fis-6.00 am bis-Salmi tat-Tifħir ta' Sbiħ il-Jum, fis-7.30 am, fid-9.00 am u fl-12.00 pm.